KURJER FILATELISTYCZNY

ORGAN

POLSKIEGO KLUBU FILATELISTÓW we Lwowie. — POLSKIEGO ZWIĄZKU AKADEMIKÓW FILATELISTÓW

ADMINISTRACJA i REDAKCJA
LWÓW, ul. Kurkowa L. 5/Ip.
P. K. O. WARSZAWA Nr. 152.836.

Wychodzi każdego miesiąca.

Cena egzemplarza **30 gr.**

Prenumerata roczna: w kraju: 2 zł. za granicą; 2·40 zł.

Ceny ogłoszeń: 1/1 str. 20 zł. 1/2 str. 11 zł. 1/3 str. 8 zł. 1/4 str. 6 zł. 1/8 str. 3·50 zł. 1/16 str. 2·00 zł.

Wydawca: JERZY ZADUROWICZ.

ROK II. LWÓW, 28 października 1925. Nr. 10 (22)

Inż. J. Domaszewski.

Klasyfikacja polskiego znaczka 10 markowego z siewcą.

Cierpliwości do samoistnej klasyfikacji polskich znaczków filateliści w Polsce widać nie wiele posiadają. Na moje wezwanie o współpracę w tej dziedzinie umieszczone we wstępie do katalogu drukowanego roku poprzedniego w „K. F." odpowiedzi prawie nie było, mimo że w katalogu tym, prócz licznych błędów techniczno-drukarskich jest wiele niedokładności, które potrafiłem stwierdzić od czasu napisania katalogu zimie 1923/24.

Prócz bezpośrednich badań znaczków, pomocą wielką było mi album na znaczki polskie wydane w Toruniu przez p. Kamińskiego, które wykazuje wielką ilość pracy włożonej przez autora z klasyfikacją znaczków. Ma ono jednak również błędy i niedokładności: odróżnia błahe różnice kolorów nie zwracając równocześnie uwagi na ząbkowanie (n. p. wielkie ząbki 9).

Wszystkich jednak filatelistów polskich zdystansowała firma angielska Bright i Son, która w swym katalogu znaczki polskie opracowała tak szczegółowo, że można się dziwić skąd w Anglji znalazło się tyle materjału do badania i że komuś chciało się tyle czasu na te badania poświęcić. Rozdział traktujący o Polsce obejmuje 28 stron dwuszpaltowego drobnego druku i 922 pozycji głównych nie licząc odmian. Dla porównania podam, że Michel ma 20 stron dwuszpaltowych większego druku i 506 pozycji, Yvert zaś $7^1/_2$ stron dwuszpaltowych i 391 pozycji. Oczywista, że zestawienie Brighta także nie jest idealne. Najpierw jest szalenie zagmatwane i bardzo trudno w niem się zorjentować, a następnie istnienia paru gatunków domyśla się tylko na podstawie analogji do innych (n. p. 200 Mk. na cieńkim papierze).

Ze wszystkich znaczków polskich najwięcej uwagi poświęca Bright 10 markówce niebieskiej ze siewcą, której wykazuje nie mniej nie więcej tylko 169 odmian. Tymi znaczkami i my się obecnie nieco szerzej zajmiemy.

Znaczek ten jest tem interesujący, że posiada różne odmiany:

A.) druku (typy)
B.) papieru
C.) kolorów
D.) ząbkowań

Odmianami temi zajmiemy się po kolei.

C. d. n.

TABELA II. *Wartości: 1-20 M. (duży format.)*

PAPIER	Zwykły gładki				Zwykły żeberkowany				Cieńki prązkowany z linjami wodn. pionow.				
Ząbkowanie	□	11½	10	10:11½	□	11½	10	10:11½	11½	10	10:11½	11:10	9
1 M. niebiesko-fiolet.	97	109	109B	109C	—	109A	109B	109Ac	—	—	—	—	—
1 M. ciemno-fioletowy . .	—	109a	—	—	—	109Aa	—	—	—	—	—	—	—
1 „ szarofioletowy . .	97a	109b	—	—	—	109Ab	—	—	142	142B	142C	14:D	—
1·50 M. żółtozielony	98	110	—	—	98A	110A	—	—	—	—	—	—	—
2 „ bronzowy .	99	111	—	—	—	111A	—	—	143	—	143C	143D	—
2·50 „ rudy . . .	100	112	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 M. brunatny . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	145	—	145C	—	—
5 „ fioletowy . . .	101	113	—	—	—	—	—	—	144	—	144C	—	144E
6 „ czerwony . .	—	—	—	—	—	—	—	—	146	—	146C	—	146E
6 „ ciemno-różowy . .	—	—	—	—	—	—	—	—	146a	—	—	—	—
10 „ bronz. czerw.	—	—	—	—	—	—	—	—	147	—	147C	—	147E
10 „ pomarań. czerwony	—	—	—	—	—	—	—	—	147a	—	—	—	—
20 „ oliwkowo-ziel.	—	—	—	—	—	—	—	—	148	—	—	—	—
20 „ szaro-zielony .	—	—	—	—	—	—	—	—	148a	—	148Ca	—	—

3

TABELA III. Wartości 1-8 M. (mały format).

PAPIER	Cieńki prążkowany		Cieńki gładki prążkow.	Gruby szary gąbez.
Ząbkowanie	11 1/2	9	10	14 1/2
1 M.	149A	149B	173	181
2 „	150A	150B	174	182
3 „	151A	151B	—	—
4 „	152A	152B	175	183
5 „ fiolelowy . . .	153A	153B	—	—
5 „ brunatny . . .	153a	—	176	184
8 „	154	—	177	185

TABELA IV. Wartości: 10-200 M. (siewca i orzeł).

PAPIER	Cienki prązkowany		Cienki gładki przeźrocz	Zwykły gładki		Gruby szary gąbcz.
Ząbkowanie	1 1 1/2	9	11	14 1/2	9	10-14
10 M. ciem. nieb. .	160A	160B	—	161A	161B	186
10 „ Turkusowy .	—	—	—	161Aa	—	-
15 „ bronzowy . .	—	—	—	162A	162B	187
15 „ czekolad. . .	—	—	—	162a	—	187a
20 „ Typ I . . .	—	—	—	163A	163B	—
20 „ „ II . . .	—	—	179	—	—	188
25 „ „ I . . .	—	—	—	164A	164B	—
25 „ „ II . . .	—	—	—	190	—	—
50 „	—	—	—	165	—	—
100 „	—	—	178	—	-	189
200 „	—	—	—	—	—	191

Dzieje najstarszej organizacji pocztowej.

Znaną organizację pocztową „Thurn und Taxis" założył w roku 1493 Francesco IV de Tassis jako nadworny kurjer cesarza Maksymiljana I. Miał on wyłączne prawo przewożenia korespondencji na terenie Hiszpanji, Holandji, Włoch. Wzamian za otrzymany powyżej przywilej zobowiązał się on przewozić bezpłatnie korespondencję listową wysyłaną przez cesarza, jego dwór oraz instytucje państwowe. Prywatne osoby musiały uiszczać pewną ustaloną opłatę za przewiezienie listu. W r. 1516 został otwarty pierwszy urząd pocztowy w Brukseli, którego głównem zadaniem było przesyłanie korespondencji do Włoch. Jednak po śmierci Francesca organizacja ta, tak świetnie zapowiadająca się upadła.

W 100 lat później t. j. w roku 1615 zostaje ona ponownie powołaną do życia przez księcia Lamoral Tassis, który otrzymał od cesarza Mateusza specjalnym dekretem z dnia 27.VII 1615 r. rozszerzenie przywileju przewożenia korespondencji i na kraje niemieckie. Mimo jednak rozszerzenia zakresu działalności tej instytucji, dochody jej były bardzo małe, a to z tego powodu, że wiele księstw niemieckich nie chciało się zastosować do dekretu cesarskiego i utrzymywało własne poczty, które pobierając niższe opłaty uszczuplały znacznie dochody poczty księcia Tassis.

Dopiero w r. 1747 książę Aleksander Ferdynand de la Tour et Tassis, otrzymawszy od cesarza Franciszka I zezwolenie na konfiskatę listów przesyłanych innemi pocztami, zapewnił świetny rozwój swej organizacji pocztowej. Od tego czasu organizacja ta otrzymała nazwę poczty „Thurn und Taxis".

Niektóre jednak księstwa niemieckie patrzyły zawistnem okiem na olbrzymie dochody jakie gromadzili książęta Thurn i Taxis. Czekały więc tylko na sposobność, by móc się wyzwolić z tej niewoli pocztowej. A przyszła ona z początkiem 19-tego wieku w postaci wojen napoleońskich. W tym czasie każde państewko, a nawet i większe miasta korzystając z ogólnego chaosu tworzą własne organizacje pocztowe. Mimo to poczta „Thurn und Taxis" nietylko nie upada, lecz nawet z powodu zwiększenia się ruchu pocztowego zostaje podzieloną na dwa okręgi: północny i południowy.

W roku 1852 pojawiły się pierwsze znaczki pocztowe „Thurn und Taxis". W każdym okręgu były używane inne znaczki pocztowe. Różnica polegała na tem, że wartość znaczka

będącego w obiegu w północnym okręgu umieszczona była na kwadratowem polu; zaś wartość znaczka kursującego w południowym okręgu umieszczoną była na okrągłem polu. Przyczem wartość znaczka dla północnego okręgu była podana w srebrnych groszach, dla drugiego zaś w krajcarach.

Koniec tej słynnej organizacji pocztowej przypada na dzień 1 lipca 1867 roku. W tym bowiem roku została wprowadzona państwowa organizacja pocztowa.

Na zakończenie należy zaznaczyć, że powyższe znaczki szczególnie używane są dosyć rzadkie, wskutek czego znaczna część tych znaczków znajdujących się na rynkach filatelisycznsch jest dobrze sfabrykowanymi falsyfikatami.

POCZTA LOTNICZA W SJAM.

Sjam, egzotyczne królewstwo na dalekim wschodzie, posiada także własną pocztę lotniczą i to może bardziej rozgałęzioną niż u nas w Polsce.

Już w r. 1920 podjęto pierwszą próbę przesłania korespondencji przy pomocy specjalnych samolotów ze stolicy państwa Bangkong do miasta Chandhaburi położonego w płd.-zach. części kraju. Długość tej linji wynosi około 250 km. W kilka miesięcy później zorganizowano podobną próbę między Bangkong a miastem Korat w pn.-zach. części kraju. Długość tej linji jest taka sama jak w pierwszej.

Powyższe usiłowania przyczyniły się do otwarcia pierwszej stałej linji lotniczej łączącej miasta Korat, Roi - Ech i Uboj. Linja ta jest długą na 365 km.

Z końcem 1923 r. założono nową linję między miastami Korat, Udorn i Muong-gaj w pn. części kraju. Długość tej linji wynosi 430 km.

W najbliższej przyszłości mają być utworzone linje lotnicze łączące miasta Korat i Bisnaldk via Chalyabhum i Bhejabum o długości 300 km.

Na linjach Korat - Roi - Ech - Ubol samoloty pocztowe kursują dwa razy tygodniowo.

Do ofrankowywania korespondencji przewożonej samolotami pocztowymi, służą specjalne znaczki lotnicze. Na znaczkach tych widnieje postać Jkara unosząca się w przestworzu.

Fr. Z.

Adwokat fałszerzem znaczków pocztowych.

Opierając się na doniesieniach prasy węgierskiej podajemy szczegóły tej senzacyjnej afery.

Od dłuższego czasu węgierski zarząd pocztowy otrzymywał od szeregu filatelistów listy z zapytaniem, czy istnieją dwa wydania prowizorycznych znaczków dopłaty 500 koron na 3 K, 1000 K. na 3 K. i 2000 K. na 3 K. Przypuszczenia te opierali zbieracze na specjalnie przeprowadzonych badaniach, a które wykazały, że istnieją dwa różne nądruki. Różnice te jednak na pierwszy rzut oka są niewidoczne. Dyrekcja pocztowa chcąc tę sprawę należycie wyjaśnić, zażądała odpowiedniego materjału do zbadania. Na podstawie dokonanych badań stwierdzono, że nieznani osobnicy dokonali fałszerstwa na szkodę poczty. Natychmiast więc zawiadomiono policję o tem odkryciu, która przystąpiła do wyśledzenia sprawców tego fałszerstwa. Po długich a żmudnych poszukiwaniach udało się schwytać tego niebezpiecznego fałszerza w osobie dra Żołtana Petza adwokata w miejscowości Rakospalota. W śledztwie zeznał on, że fałszowane przez siebie znaczki sprzedawał z początku urzędnikom pocztowym za połowę ceny. Z chwilą jednak wykrycia fałszerstwa dokonywał transakcji jedynie z firmami zagranicznemi. W związku z tą aferą szereg urzędników pocztowych zostało zawieszonych w urzędowaniu.

Powyższy fakt powinien zwrócić baczniejszą uwagę zarządów pocztowych na wykonanie znaczków nadrukowych, a które w wielu wypadkach pozostawia bardzo wiele do życzenia i ułatwia fałszerstwo osobnikom żerującym w dziedzinie znaczka.

Założenie „Centrali filatelistycznej księgarń pocztowych."

Prawie każdego miesiąca notujemy powstanie nowej placówki filatelistycznej. Jest to najlepszym dowodem, że idea filatelistyczna znajduje coraz więcej zwolenników wśród naszego społeczeństwa.

Obecnie Lwów otrzymuje potężną placówkę filatelistyczną w postaci „Centrali Filatelistycznej Księgarń Pocztowych." Centrala ta pozostająca pod fachowem kierownictwem p. Jerzego Zadurowicza ma za zadanie dostarczanie ogółowi filatelistów znaczków pocztowych całego świata, literatury oraz wszelakiego rodzaju przyborów filatelistycznych po cenach najniższych. Dzia-

łalność jej ograniczająca się narazie do miasta Lwowa zostanie wkrótce rozszerzona na całą Polskę.

Dziś więc już można śmiało powiedzieć, że Lwów który do niedawna jeszcze w zakresie filatelistyki zajmował jedno z ostatnich miejsc, obecnie stał się ośrodkiem ruchu filatelistycznego w Polsce. Jest on bowiem siedzibą najstarszego czasopisma w Polsce, poświęconego filatelistyce dwóch klubów filatelistycznych oraz nowozałożonej Centrali. Nie od rzeczy będzie wspomnieć, że trzy dzienniki lwowskie „Słowo Polskie“ „Wiek Nowy“ i „Kurjer Lwowski“ w zrozumieniu dla rozwoju idei filatelistycznej zamierzają na swych łamach otworzyć specjalne działy poświęcone filatelistycę.

Kończąc, należy wyrazić nadzieję, że polski świat filatelistyczny w własnym interesie poprze nowozałożoną placówkę.

Nowe wydania zn. pocztowych.

Objaśnienia: znaczki opłaty = zn. op., znaczki dopłaty = zn. d.; znaczki lotnicze = zn. l; znaczki pamiątkowe = zn. p.; znaczki dobroczynne = zn. d.; prowizoryczne = pr.;

Kolor nadruku: c. = czarny, cz. = czerwony, n. = niebieski, z. = zielony

Polska: zn. l. ząbk.
1 gr. nieb. (samolot unoszący się nad Warszawą)
2 „ pomarańcz. „
3 „ j. bronz. „
5 „ bronzowy „
10 „ zielony „
15 „ lila „
20 „ oliwkowy „
30 „ czerwony „
45 „ fioletowy „

Austrja. zn. l. ząbk.
2 gr. 5, 6, 8,10, 15,30,50, i 1 2 szyl. Na znaczkach tych widnieje profil lotnika na tle samolotu, lub samolot w przestworzu.

Bułgarja. zn. op. ząbk.
30 st. czarny (lew)
1 lewa zielono oliw. (portret króla)

Lichtenstein. zn. op ząbk. zmiana barwy 30 cent. niebieskoczarny (widok)

Francja. zn. op. ząbk. zmiana barwy 30 cent. niebieski (siewka)

Malta. zn. d. ząbk. $^1/_2$ d. 1, $1^1/_2$, 2, $2^1/_2$, 3. 4, 6, 1 sh, $^1/_6$ sh. Na znaczkach przedstawiony jest krzyż maltański.

Niemcy. zn. p. z okazji 1000 lecia Nadrenji.
20 fen. niebieski (krajobraz)

Norwegja. zn. op. (dla Spitzbergu)
10 ör. zielony (lew)
15 „ niebieski „
20 „ lila „
45 „ niebieski „

Rosja. zn. p. „radjowy“
7 kop. nieb. (portret Popowa)
zn. p. z okazji 200 rocznicy istnienia Akademji Umiejętności w Leningrodzie. Na znaczkach widnieje portret pisarza rosyjskiego Michała Wasilewicza Lomonosowa na tle akademji.
3 kop. bronzowy
15 „ ciemno oliwkowy
Zn. op. ząbk.
5 rb. j. bronz. (portret Lenina)
10 „ ciemno szary „ „

Włochy. zn. pakiet. pr. ząbk, 3 liry na 10 l. lila (wyd. 1914-22)

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

Do niniejszego numeru dołączamy dokończenie „Tabelarycznego zestawienia znaczków polskich“. Zestawienie to należy wyłączyć z numerów 8/9 i 10 z odpowiedniemi stronnicami ogłoszeń (13, 14). Wyjęte kartki złączone razem utworzą osobną broszurkę.

Znana firma warszawska J. Mozdyniewicz i W. Strzelbicki została obecnie rozszerzona i zaopatrzona w wiele nowego materjału. Kierownictwo firmy spoczywające w rękach p. p. Mozdyniewicza i Strzelbickiego znanych jako wytrawnych fachowców daje pełną rękojmię, że materjał przez nich dostarczony będzie pierwszorzędnej jakości.

Zastępstwo naszego pisma na miasto Rzeszów oddaliśmy znanej firmie filatelistycznej Henryk Grünberg (Rzeszów Baldachówka 13).

Wpisy na członków Polskiego Zw. Akad. Filatelistów przyjmuje sekretarjat związku Lwów ul. Kurkowa l. 5/I p w każdą niedzielę od 11—12 w połud. Wkładka miesięczna 50 gr. wpisowe 1 zł. Członkowie otrzymują bezpłatnie organ związk. „K. F.“ Członkami mogą być słuchacze wyższych uczelni, zaś członkami sekcji stud. uczniowie szkół średnich.

„Tygodniowy Przegląd Filatelistyczny“ zawiera każdy niedzielny numer „Słowa Polskiego“ (Lwów).

„Ilustrowany Przegląd Filatelistyczny“ Toruń — Skrytka pocztowa 54. Prenumerata półroczna zł. 5.—

Od Administracji: By móc przeprowadzić zamknięcie kasowe za kwartał III. 1925 upraszamy wszystkie firmy o natychmiastowe wyrównanie wszelkich zaległości.

Zastępcy „K. F.“ w kraju:

WARSZAWA: Czesław Wolf ul. Mokotowska 49 m. 9. **KIELCE:** S. Grünspan Rynek 18. — **KOŁOMYJA:** Księgarnia M. Zyborski — **KRAKÓW:** „Świat Filatelistyczny“ pl. W. W. Świętych 1. — **LUBLIN:** Księgarnia W. Cholewiński Krakowskie Przedm. — **ŁÓDŹ:** I. Spiegelmann Dzielna 9. — **NOWY SĄCZ:** Sekcja Filatelistyczna Stow. Pol. Młodz. Męskiej — **POZNAŃ:** Księgarnia Szkolna ul. św. Marcina 1. — **RZESZÓW:** H. Grünberg Baldachówka 13. — **SKIERNIEWICE:** Wł. Nowak Szk. gł. gosp. wiejsk. — **TARNÓW:** Teodor Hajdzicki ul. ks. Skargi 580. — **WILNO:** Księgarnia Litewska ul. Dominikańska 13. — **ZŁOCZÓW:** Księgarnia J. Landesberga.

We wszystkich innych miastach zastępcy poszukiwani.

OGŁOSZENIA

Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada. — Ceny ogłoszeń na pierwszej stronie.

TARYFA OGŁOSZENIOWA.

1/1 str. (Seite)	20 Zł.	(Schw.Fr.		
1/2 „	„	11 „	„	„
1/4 „	„	6 „	„	„
1/8 „	„	3·50 „	„	„

Ogłoszenia przyjmuje się do 10-go kazdego miesiąca

ANZEIGENTARIF.

2/3 str. Seite	14	zł. (SchwFr.		
1/3 „	„	8·— „	„	„
1/6 „	„	5·— „	„	„
1/16 „	„	2·— „	„	„

Inseratenschluss am 10 jedes Monates

Opust (Rabatte): 3×5%; 6×10%; 9×15%, 12×20%.

Redaktor odpowiedzialny: Jerzy Zadurowicz.
Odbito w drukarni Józefa Landesberga w Złoczowie.